

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Część administracyjna
---------------------------------	---	--

ROZDZIAŁ 4 – OKREŚLENIA, DEFINICJE I SKRÓTY

1. Użyte w niniejszym „Podręczniku certyfikacji i nadzoru operacyjnego - 965” (PNO-965) pojęcia, zwroty i skróty, które odnoszą się do przepisów polskich są znaczeniowo zgodne z definicjami podanymi w cytowanym przepisie.

2. Kiedy w przepisie polskim brak jest stosownej definicji dla terminu zwrotu lub skrótu użytego w Podręczniku (PNO-965) zastosowanie mają definicje zawarte w BR lub w Załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 lub jeżeli nie ma tam stosownej definicji to definicje ICAO zawarte w Doc. 9569 „DEFINITIONS”; Wydanie z 1991 r. z późniejszymi zmianami.

3. Tam, gdzie Podręcznik (PNO-965) odwołuje się do Specyfikacji Certyfikacyjnych (CS) zastosowanie mają definicje podane w CS-DEFINITIONS oraz definicje użyte w cytowanym przepisie.

4. Tam, gdzie Podręcznik (PNO-965) odwołuje się do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego oraz uchylające dyrektywę Rady 91/670/EWG, rozporządzenie (WE) nr 1592/2002 i dyrektywę 2004/36/WE (Dz.Urz.UE.L 2008 Nr 79, str. 1) **nałeż stosować odpowiednio przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 (Dz.Urz.UE.L 2018 Nr 212, str. 1), które weszły w życie z dniem 11 września 2018 r.**

5. Poniżej podane są **OKREŚLENIA (5.1), DEFINICJE (5.2) i SKRÓTY (5.3)** właściwe dla prawidłowego odczytania i zrozumienia lub dodatkowego zdefiniowania, użytego w Podręczniku (PNO-965):

5.1 OKREŚLENIA

MOŻE – oznacza zgodę na postępowanie określone w danym zapisie, ale też

dopuszczalność postępowania innego niż określone w tym zapisie.

MUSI – oznacza nakaz wykonania i niedopuszczalność postępowania innego niż określone w danym zapisie.

NALEŻY – oznacza konieczność postępowania zgodnego z warunkami określonymi w danym zapisie. Terminu używa się przy formułowaniu zasad stanowiących nakaz.

NIE MOŻE – oznacza brak zgody lub zakaz.

NIE POWINIEN – oznacza, że postępowanie określone w danym zapisie jest wysoce niepożądane, jednakże ostateczny wybór odpowiedniego sposobu postępowania pozostawia się adresatowi tego zapisu.

NIE WOLNO – oznacza zakaz postępowania w sposób inny niż określony w danym zapisie.

NIE WYMAGA – oznacza dopuszczalność postępowania innego niż określone w danym zapisie.

NIEZWŁOCZNIE – oznacza nakaz realizacji zadania określonego w danym zapisie, tak szybko jak to jest możliwe w danej sytuacji – bez zbędnej zwłoki.

POWINIEN – oznacza, że postępowanie określone w danym zapisie jest wysoce pożądane, jednakże ostateczny wybór sposobu postępowania pozostawia się adresatowi danego zapisu. Terminu używa się przy formułowaniu kwestii stanowiących zalecenie.

5.2 DEFINICJE

APLIKACJA lub WNIOSEK – oznacza formalne wystąpienie podmiotu (wnioskodawcy) do organu certyfikującego (Prezes ULC) w sprawach dotyczących wydania uprawnienia.

CERTYFIKACJA – oznacza wszelkie formy uznania, że organizacja lub osoba spełnia mające zastosowanie wymagania, jak również oznacza wydawanie odpowiednich certyfikatów potwierdzających to (Art. 3(e) BR).

CERTYFIKAT – oznacza każde zatwierdzenie, licencję lub inny dokument wydany przez organ certyfikujący w procesie certyfikacji (Art. 3(g) BR)..

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

PODMIOT, APLIKANT lub WNIOSKUJĄCY – oznacza osobę fizyczną lub prawną ubiegającą się o uzyskanie jakiegoś przywileju (zatwierdzenia).

OPERATOR – oznacza każda osobę prawną lub fizyczną eksploatującą lub oferującą eksploatację co najmniej jednego statku powietrznego (Art. 3(h) BR).

AUDYT – oznacza systematyczny, niezależny i udokumentowany proces uzyskiwania dowodów z audytu oraz jego obiektywnej oceny w celu określenia stopnia spełnienia kryteriów audytu.

INSPEKCJA – oznacza doraźne badanie czy aktualnie obserwowana czynność lub zadanie jest wykonywane fachowo i zgodnie z ustalonymi dla niego normami, procedurami i zasadami dobrej praktyki lotniczej.

KIEROWANIE OPERACJAMI (*OPERATIONAL CONTROL*) – oznacza sprawowanie władzy nad rozpoczęciem, kontynuacją, zmianą lub zakończeniem lotu w interesie bezpieczeństwa statku powietrznego regularności i efektywności lotu.

KONCESJA – oznacza uprawnienie przyznane przedsiębiorstwu przez właściwy organ wydający koncesję i umożliwiający mu wykonywanie zarobkowych przewozów lotniczych na warunkach określonych w koncesji Rozporządzenie PEiR nr 1008/2008).

LOT – oznacza start z określonego miejsca w kierunku określonego miejsca przeznaczenia.

LOT LOKALNY – oznacza lot nie obejmujący przewozu pasażerów, poczty lub ładunków pomiędzy różnymi portami lotniczymi lub innymi zatwierdzonymi miejscami do lądowania.

MATERIAŁY NIEBEZPIECZNE (*DAINGEROUS GOODS – DG*) – oznacza artykuły lub substancje, które mogą stanowić znaczne zagrożenie dla zdrowia, bezpieczeństwa lub mienia, gdy przewożone są transportem lotniczym, określone w Instrukcjach Technicznych ICAO pt. "Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air" (ICAO Doc. 9284-AN/905)."

OPERACJE PRZEWOZU LOTNICZEGO (*COMMERCIAL AIR TRANSPORT OPERATIONS*) – oznacza lot lub serie lotów, w których przewozi się pasażerów, towary, bagaż lub pocztę za wynagrodzeniem w tym na podstawie umowy o czasowym oddaniu statku powietrznego

do używania. (Ustawa Prawo lotnicze, art. 2, pkt. 13)

OPERACYJNY PLAN LOTU – oznacza opracowany przez użytkownika plan bezpiecznego wykonania lotu, oparty o rozważenie osiągnięć samolotu, innych ograniczeń użytkowych i spodziewanych warunków na zamierzonej trasie lotu i na branych pod uwagę lotniskach.

PAŃSTWO REJESTRACJI – oznacza Państwo, do którego rejestru państwowego statek powietrzny jest wpisany.

PAŃSTWO OPERATORA – oznacza Państwo, w którym znajduje się główne miejsce prowadzenia działalności Operatora lub, jeśli nie ma takiego miejsca, stała siedziba Operatora.

PILOT – DOWÓDCA (*PILOT-IN-COMMAND – PIC*) – oznacza pilota odpowiedzialnego za użytkowanie i bezpieczeństwo statku powietrznego w czasie lotu.

PROWADZĄCY INSPEKTOR OPERACYJNY POI (*PRINCIPAL OPERATIONS INSPECTOR*) – oznacza inspektora wyznaczonego przez Prezesa ULC do sprawowania bieżącego nadzoru nad określonym Operatorem – osoba o której mowa w AMC2 ARO.GEN.305(b) pkt a.

CERTYFIKAT PRZEWÓŹNIKA LOTNICZEGO (*AIR OPERATOR CERTIFICATE - AOC*) – oznacza dokument wydany wnioskodawcy przez uprawnioną do tego Władzę (Prezesa ULC), potwierdzający, że przewoźnik ten spełnia wymagania do wydania certyfikatu..

PROGRAM CIĄGŁEGO NADZORU OPERACYJNEGO (CNO) - program realizowany przez Prezesa Urzędu mający na celu sprawdzenie, że posiadacz certyfikatu, zezwolenia lub zgłoszenia działalności utrzymuje określone w tym dokumencie warunki.

ZGŁOSZENIE NCC – oznacza zgłoszenie przesłane do Prezesa Urzędu przez podmiot zamierzający wykonywać niekomercyjne operacje skomplikowanymi statkami powietrznymi zgodnie z rozporządzeniem 965/2012.

ZGŁOSZENIE SPO – oznacza zgłoszenie przesłane do Prezesa Urzędu przez podmiot zamierzający wykonywać komercyjne operacje specjalistyczne zgodnie z rozporządzeniem 965/2012.

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------	--	--

ZEZWOLENIE SPO HR – oznacza zezwolenie wydane przez Prezesa Urzędu zgodnie z rozporządzeniem 965/2012 upoważniające do wykonywania komercyjnych operacji specjalistycznych wysokiego ryzyka.

5.3 SKRÓTY

ULC - oznacza Urząd Lotnictwa Cywilnego;

ULC (L) – oznacza Prezesa Urzędu;

ULC (LO) – oznacza Wiceprezesa ULC ds. Standardów Lotniczych;

ULC (LT) – oznacza Wiceprezesa ULC ds. Transportu Lotniczego;

ULC (LOL) – oznacza Departament Operacyjno-Lotniczy;

ULC (LOL-1) – oznacza Inspektorat Operacyjny Transportu Lotniczego;

ULC (LOL-2) – Inspektorat Operacji specjalistycznych, Lotów lokalnych i Lotnictwa Ogólnego;

ULC (LOL-3) – Wydział Implementacji Standardów Operacyjnych;

ULC (LOL-4) – Inspektorat kontroli naziemnej SAFA i SANA;

ULC (LOL-5) – Wydział Zarządzania Procesami Certyfikacji i Nadzoru Operacyjnego

ULC (LOL-7) - Inspektorat materiałów niebezpiecznych oraz agentów obsługi naziemnej

ULC (LTT) – Departament Techniki Lotniczej

965/2012 -rozporządzenie komisji UE nr 965/2012

ACM - Kierownik Odpowiedzialny
Alt Moc - alternatywne sposoby spełnienia wymagań

AMC - akceptowalne sposoby spełnienia wymagań

AOC - certyfikat przewoźnika lotniczego
ARO - wymagania dla nadzoru, załącznik II do 965/2012/UE

ASI -inspektor operacyjny
(*Air Safety Inspector*)

ATPL - licencja pilota liniowego

BR - rozporządzenie podstawowe (216/2008)

CAT - zarobkowy przewóz lotniczy, załącznik IV do 965/2012/UE

CAM

CAME

CAMO

CM

CMM

CMS

CPM

CRM

CS

CTD

DG

DOC

EASA

EFB

ETOPS

ERP

FC

FDM

FDR

FOI

FRM

FSI

FSTD

FTL

GM

HEMS

HHO

IR

LVO

MEL

MMEL

MOE

MS

- Kierownik zarządzania ciągłą zdolnością do lotu

–charakterystyka organizacji zarządzania ciągłą zdolnością do lotu;

– oznacza Organizację zarządzania ciągłą zdolnością do lotu

- kierownik zapewnienie zgodności

- podręcznik monitorowania zgodności

- system monitorowania zgodności

-inspektor nadzorujący
(*Certification Project Manager*)

- zarządzanie zasobami załogi
(*Crew Resource Management*)

- specyfikacje certyfikacyjne
- kabinowe urządzenie szkolno-treningowe

(*Cabin Training Device*)

- materiały niebezpieczne

- dokument

– oznacza Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego
(*European Aviation Safety Agency*);

- system elektronicznego zarządzania informacją

- operacje o wydłużonym zasięgu samolotami dwusilnikowymi

- plan działań awaryjnych

- załoga lotnicza

- monitorowanie danych z lotu

- rejestrator parametrów lotu

-inspektor operacji lotniczych

(*Flight Operations Inspector*)

- zarządzanie ryzykiem zmęczenia
(*Fatigue Risk Management*)

-inspektor standardów lotniczych
(*Flight Standards Inspector*)

- szkoleniowe urządzenie symulacji lotu

(*Flight Simulation Training Device*)

- ograniczenia czasu lotu i służby

- materiały doradcze

- śmigłowcowa służba ratownictwa medycznego

- operacje śmigłowcowe z ładunkiem na zaczepie zewnętrznym

- przepisy wykonawcze do BR

- operacje przy ograniczonej widzialności

- wykaz minimalnego wyposażenia

- główny wykaz minimalnego wyposażenia

–charakterystyka zatwierdzonej organizacji obsługi technicznej PART-145

- system zarządzania

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

NCC	- operacje niezarobkowe skomplikowanymi technicznie statkami powietrznymi, załącznik VI do 965/2012/UE	SAR SE SEC SEOD SKPC	- specjalista analizy ryzyka (LOL-5) - ekspert ds. bezpieczeństwa - ochrona - System elektronicznego obiegu - Specjalista Koordynator Procesu certyfikacji
NCO	- operacje niezarobkowe innymi niż skomplikowane statki powietrzne, załącznik VII do 965/2012/UE	SM SMM	- kierownik ds. bezpieczeństwa - podręcznik zarządzania bezpieczeństwem
NP	- osoba nominowana	SMS	- system zarządzania bezpieczeństwem
NPCT	- osoba nominowana do szkolenia załóg	SOP SoO SoR SPA	- standardowe procedury operacyjne - państwo operatora - Państwo rejestru - zatwierdzenia szczególne, załącznik V do 965/2012/UE
NPGO	- osoba nominowana operacji naziemnych	SPI SPO	- wskaźnik jakości bezpieczeństwa - komercyjne operacje specjalistyczne, załącznik VIII do 965/2012/UE
NVIS	- operacje z wykorzystaniem systemu noktowizyjnego	SPO HR	- komercyjne operacje specjalistyczne wysokiego ryzyka
OM	- Instrukcja Operacyjna (<i>Om-Operations Manual</i>) – oznacza podręcznik zawierający procedury, instrukcje i wskazówki do stosowania przez personel operacyjny podczas wykonywania ich obowiązków.	SRB	- grupa ds. przeglądu bezpieczeństwa
OM/A	- instrukcja operacyjna część A- wymagania ogólne	TC TM WZS	- państwo trzecie - podręcznik szkolenia - wykaz zatwierdzeń szczególnych
OM/B	- Instrukcja operacyjna część B – wymagania związane ze statkiem powietrznym		
OM/C	- Instrukcja operacyjna część C – trasy, obszary i lotniska, instrukcje lądowisk i inne informacje		
OM/D	- Instrukcja operacyjna część D – szkolenie		
OMM	-Podręcznik zarządzania organizacji (<i>Organisation Management Manual</i>)		
ORO	- wymagania dla organizacji, załącznik III do rozporządzenia Komisji (UE) 965/2012		
PDT	- pokładowy dziennik techniczny		
POI	- inspektor prowadzący - (<i>Principal Operations Inspector</i>)		
POK	- Punkt Obsługi Klienta Urzędu Lotnictwa Cywilnego		
PBN	- (Performance Based Navigation) – oznacza nawigację opartą na osiągnięciach (zgodnie z ICAO Doc. 9613)		
RVSM	- operacje ze zredukowaną separacją pionową		
SACA	-inspekcja bezpieczeństwa unijnych statków powietrznych (<i>Safety Assessment of Community Aircraft</i>)		
SAFA	-inspekcja bezpieczeństwa statków powietrznych państw trzecich (<i>Safety Assessment of Foreign Aircraft</i>)		
SAG	- grupa ds. Bezpieczeństwa		
SANA	-inspekcja bezpieczeństwa narodowych statków powietrznych (<i>Safety Assessment of National Aircraft</i>)		

CELOWO

Wydanie z: 29.10.2018 zmiana Nr: 11	OKREŚLENIA, DEFINICJE I SKRÓTY	PNO-0-04-00 Strona 4/4
--	--------------------------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

POZOSTAWIONO

PUSTE